

Anna Helgeson
Kommunekolog

Bildande av biotopskyddsområdet Almen inom fastigheterna Silvåkra 45:1 och Silvåkra S:5, Lunds kommun

Dnr. TN 2020/721

Beslut

Lunds kommun beslutar med stöd av 7 kap 11 § miljöbalken samt 7a § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att det område inom fastigheterna Silvåkra 45:1 och Silvåkra S:5 som är avgränsat på den till beslutet bifogade kartan (bilaga 1) ska omfattas av biotopskydd. Området utgör en sådan biotop, Naturbetesmark, som utpekats i bilaga 3 till förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. Arealen är 7,2 ha. Biotopskyddsområdets namn ska vara Almen.

Lunds kommun åtar sig att vidta de åtgärder som behövs för att vårda biotopskyddsområdet.

Enligt 7 kap 11 § MB gäller beslutet omedelbart även om det överklagas.

Uppgifter om området

Namn:	Almen
Kommun:	Lunds kommun
Lägesbeskrivning:	Cirka 2,5 km NV Silvåkra kyrka
Fastighet:	Silvåkra 45:1, Silvåkra S:5
Vegetationstyp:	Naturbetesmark (betad strandäng)
Markägare:	Carl och Elisabeth von Friesendorff (Silvåkra 45:1 och s:5), Staten Fortifikationsverket (Silvåkra s:5)
Areal:	7,2 ha

Syfte med biotopskyddsområdet

Syftet med biotopskyddsområdet är att bevara och utveckla den värdefulla miljö som den betade strandängen utgör och öka förutsättningarna för bevarande av Krankesjöns biologiska mångfald. Syftet uppnås genom att området skyddas från verksamheter och åtgärder som kan skada naturmiljön och att kommunen genom skötselåtagandet tar ansvar för att lämplig hävd upprätthålls.

2022-04-11

Motiv för beslutet

I enlighet med 7 kap § 11 miljöbalken kan mindre mark- eller vattenområden som hyser livsmiljöer för hotade djur- eller växtarter eller som annars är särskilt skyddsvärda förklaras som biotopskyddsområden. Kommuner får ta sådana beslut om området anges i bilagorna 2 eller 3 enligt 7 a § förordning (1998:1252) om områdeskydd enligt miljöbalken m.m. (FOM). "Naturbetesmarker" är ett av de skyddsvärda mark- och vattenområden som anges.

Området Almen har naturvärdesklass 1 i Lunds kommuns Grönprogram (*7.3.1 Revingefältet, 1 Krankesjön*). I remissversion av Länsstyrelsens naturvårdsplan (2021) ingår Almen i *Krankesjön* och har tilldelats högsta naturvärdesklass. Området ligger inom NATURA2000-område både utifrån art-och habitatdirektivet (*Revingefältet, objekt 905*) och fågeldirektivet (*Krankesjön, objekt 3602*). Området ingår i Ramsarområdet *Klingavälsån-Krankesjön* (id 15). Almen är en del av ett större område som är av riksintresse för naturvården (M:N86). Naturbetesmarken omfattas av strandskydd.

Området ligger också inom påverkansområde för riksintresse för totalförsvaret, *dels påverkansområde för buller eller annan risk, dels område med särskilt behov av hinderfrihet*.

Beskrivning av området och prioriterade bevarandevärden

Krankesjön är en av Skånes finaste sjöar med häckande fåglar som svarttärna, brun kärrhök, rördrom och skäggmes. Sjön har sänkts vid flera tillfällen. Vid den senaste sänkningen 1892 bildades strandängar runt sjön som betades och slåtrades för vinterfoder till djuren. Under 1900-talet avtog hävden kring sjön gradvis. Just området vid Almen har enligt uppgift hållits öppet med hjälp av hävd med betesdjur. Almen har därefter troligen stått ohävdad under en period, innan hävden återupptogs i slutet av 1990-talet.

Almen är en klassisk fågelokal utmed Krankesjöns sydvästra strand. Den beskrivs av den kände ornitologen Per Olof Swanberg redan 1931: "Där ängsmarken smalnar av igen, och tallbacken höjer sig från stranden, står ett resligt träd, en alm. Den är med sin kronas mäktiga välvning synlig över hela sjön, och har för mången varit ett gott sjömärke. Den är Krankesjöns vårdträd." (ur "Krankesjön – ett fåglarnas paradiset", 1931). Intill områdets nordvästra hörn står ett fågeltorn (ursprungligen uppfört 1974-75) som är ett populärt besöksmål bland fågelskådare.

Idag utgörs Almen av naturbetesmark/strandäng med de för Krankesjön typiska vassbältena som här har betats av kreaturen så att en så kallad blå bård har bildats närmast strandkanten. Här födosöker bland annat änder och vadarfåglar under häckning och flyttning. Fuktigheten i området varierar och fuktängen övergår i sandigare partier till frisk- och torräng.

2022-04-11

Många fågelarter gynnas av att sjöns stränder betas, såsom skedand, tofsvipa och rödbena. Förutom för fågellivet har den betade strandängen också värden för andra artgrupper såsom groddjur och insekter. De botaniska värdena kan förväntas utvecklas över tid tack vare den återupptagna hävden.

Exempel på skadliga verksamheter och åtgärder

Inom ett biotopskyddsområde får man inte bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd som kan skada naturmiljön. Exempel på åtgärder som kan skada områdets naturmiljö är:

- användning av kemiska bekämpningsmedel, tillförsel av växtnäringsämnen och jordförbättringsmedel
- stödutfodring av betesdjur och utfodring av vilt
- grävning, schaktning, utdikning eller dränering av något slag
- markberedning, plöjning och uppodling av mark
- tippning av sten och jordmassor
- skogsplantering
- nybyggnation

Även andra åtgärder än de ovan nämnda som kan skada biotopen är förbjudna.

Förvaltning

Lunds kommun kommer att ha ansvar för den skötsel, inklusive beteshävd, som krävs för att behålla och utveckla biotopskyddsområdets värden. Skötseln kommer bland annat att innefatta uppförande och underhåll av stängsel, betesdrift, röjning av sly och annan ohävsvegetation.

Utmärkning av biotopskyddsområdets gränser ska ske i fält enligt Naturvårdsverkets riktlinjer.

Ärendets handläggning

Ärendet har beretts på tekniska förvaltningen. En sakägarutredning har genomförts. Denna visar att det förutom samfälligheten som löper genom området inte finns några servitut som belastar området. Delägare i samfälligheten Silvåkra s:5 är fastigheterna Silvåkra 1:34 och Silvåkra 45:1.

Tekniska nämnden har remitterat ärendet för synpunkter till fastighetsägarna samt Forsvarsmakten och Länsstyrelsen i Skåne län. Samtliga yttranden och förvaltningens svar redovisas i bilaga 3.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas till Länsstyrelsen enligt 41 § FOM. Mer information om hur kommunens beslut kan överklagas finns i bilaga 4.

Beslutet gäller omedelbart, även om det överklagas.

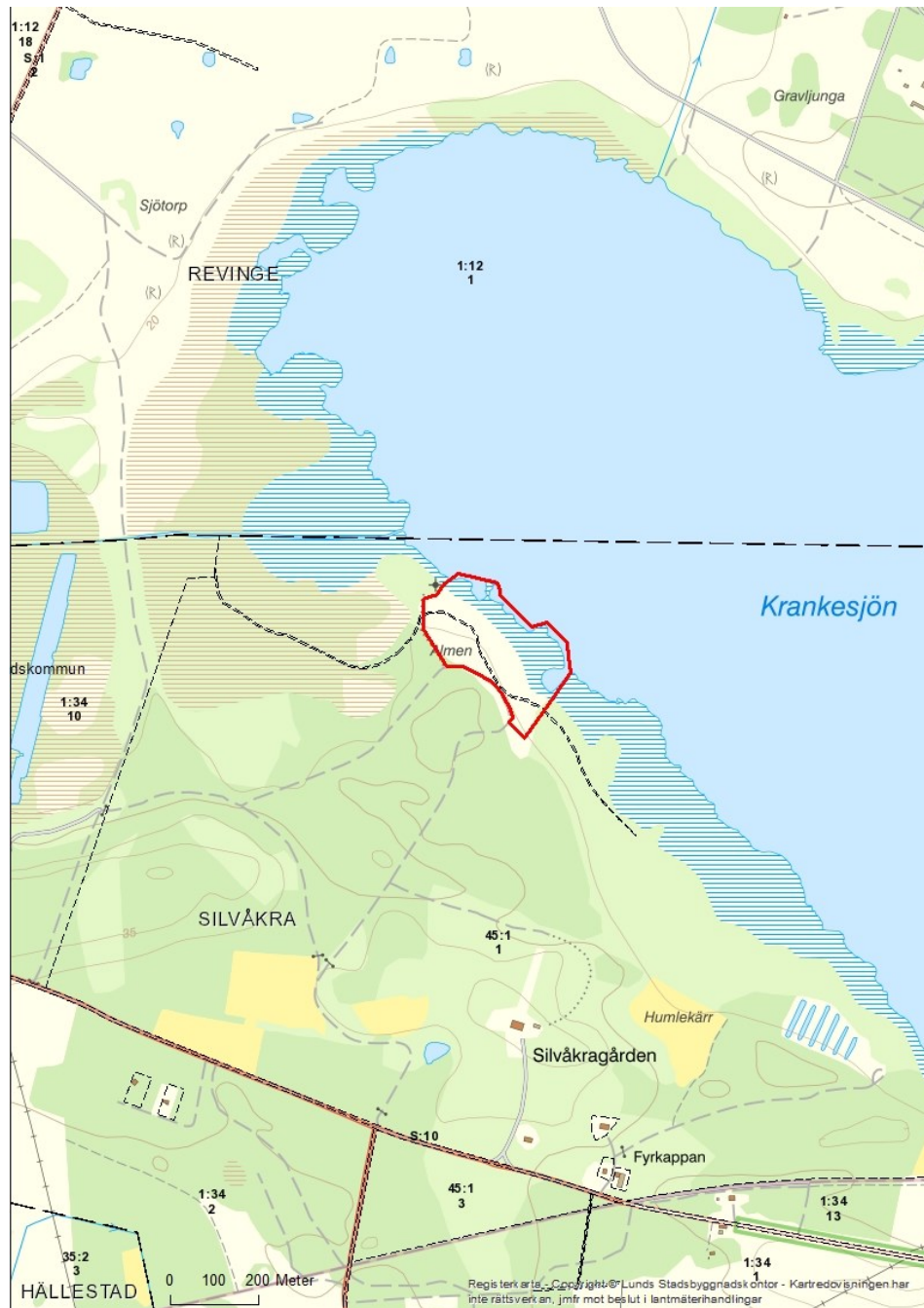
2022-04-11

Bilagor

1. Översiktskarta
2. Karta med avgränsning av biotopskyddsområdet
3. Sammanställning av remissyttranden
4. Hur man överklagar kommunens beslut.

2022-04-11

Bilaga 1. Översiktskarta

2022-04-11

Bilaga 2. Karta med avgränsning av biotopskyddsområdet

2022-04-11

Bilaga 3. Sammanställning av remissyttranden

Yttrande från ägare till Silvåkra 45:1

I egenskap av markägare medger vi att området får kommunalt beslutat biotopskydd under namnet Almen. Förslag till biotopskydd har utarbetats i samråd med oss ägare. Det var sjösänkningen 1892 som skapade de gynnsamma förutsättningarna för ett rikt fågelliv. Detta "upptäcktes" av ornitologen Per Olof Swanberg som genom sin bok 1931 väckte svenska folkets intresse för fågelskådning. Strandängarna var då alltjämt öppna och Per Olof studerade fåglarna från en liten kulle i den gamla strandlinjen. I siktfältet mot sjön hade han då en alm, som sedermera gav området namnet Almen. Den almen har under åren ersatts av ett senare almträd som fick almsjukan då den härjade för ett antal år sedan. En av de döda stammarna av trädet står alltjämt upprätt i dag men kan falla när som helst. En tredje liten alm har funnits men den har helt dött bort. För att i någon mån ersätta trädet Almen har vi numera på ungefär samma plats sparat en ek med namnet "Almen". Strandängarna runt Krankesjön har i huvudsak vuxit igen under de senaste 70 åren; vi bedömer att fram till omkring 1950 utnyttjades de genom sjösänkningen vunna markerna för bete och vallskörd. Nu aktuellt område har dock i huvudsak hållits öppet sedan dess genom bete av olika slag. Både kommunen och Länsstyrelsen har länge visat intresse för området och på deras begäran har det delvis utvidgats för ett antal år sedan. Precis utanför området har kommunen 1974-75 medgivits att uppföra ett fågeltorn mycket nära vattnet, vilket sedermera förnyats genom ett betydligt stabilare torn. Tornet har ersatt den kulle som Per Olof Swanberg stod på. Vi har under många år haft området utarrenderat som betesmark för kor. Nuvarande arrendator har haft det sedan 1999. Länsstyrelsen klassificerar marken som "kvalificerad betesmark" vilket innebär att det utgår det högre beloppet av statligt miljöstöd. Som markägare uppbär vi delar av detta stöd som arrende. Vi utgår ifrån att vi även efter medgivande till att området får biotopskydd erhåller en årlig ersättning per hektar med minst samma belopp som nuvarande arrende.

Förvaltningens svar

Förvaltningen tackar för värdefull historisk information om området. Gällande arrendeavtalet så påverkas inte detta av beslutet om biotopskydd.

Yttrande från Försvarmakten

Det föreslagna biotopskyddsområdet ligger vid Revingeheds övningsområde som är av riksintresse för totalförsvarets militära del enligt 3 kap 9 § miljöbalken. Försvarmaktens verksamhet eller framkomlighet får inte begränsas då detta skulle innebära skada på

2022-04-11

riksintresset Revingeheds övningsfält. Försvarmakten meddelar även fortsatt behov av att kunna bedriva verksamhet utan att begränsas av eventuella Natura 2000-områden och dess bevarandeplaner.

Förvaltningens svar

Försvarmaktens övningsverksamhet har idag inte tillgång till fastigheten Silvåkra 45:1 då denna är privatägd. Det föreslagna biotopskyddsområdet ligger dock inom påverkansområde för riksintresse för totalförsvarets militära del, dels *påverkansområde för buller eller annan risk*, dels *område med särskilt behov av hinderfrihet*. Beslutet har kompletterats med information om detta. Hinderfriheten bedöms inte påverkas av beslut om biotopskydd. Avseende påverkansområdena för buller eller annan risk så nämner Försvarmakten ”planer och bestämmelser som uppmuntrar till friluftsliv” som en potentiell källa till skada på riksintresset. Kommunen gör bedömningen att biotopskyddsområdet i sig inte kommer att uppmuntra till ytterligare friluftsliv i området. Fågeltornet vid Almen har stått på platsen länge och är redan väl känt bland fågelskådare och naturintresserade i regionen. Syftet med inrättandet av biotopskyddsområdet är att långsiktigt säkerställa för naturvårderna nödvändig skötsel och vidmakthållandet av de naturvårdsinsatser som markägaren, kommunen och arrendatorn tillsammans genomfört de senaste 20 åren.

Fortifikationsverket är delägare i en aldrig genomförd vägsamfällighet (Silvåkra S:5) som till delar ligger inom det föreslagna biotopskyddsområdet. Vägen har aldrig byggts och de fastigheter som var tänkta att nås med den samfälliga vägen finns inte längre utan ingår numera i sin helhet i den privatägda fastigheten Silvåkra 45:1. Kommunen gör bedömningen att beslutet inte påverkar Försvarmaktens verksamhet eller framkomlighet.

Gällande Natura2000-området och dess bevarandeplan så hanteras dessa frågor av Länsstyrelsen.

Yttrande från Fortifikationsverket

Fortifikationsverket har inget att erinra avseende inrättande av biotopskyddsområde Almen förutsatt att varken nuvarande och/eller framtida verksamhet som Fortifikationsverket och P7 Försvarmakten bedriver på Revingehed skjut- och övningsfält inskränks av det föreslagna biotopskyddsområdet.

Fortifikationsverket önskar dock förtydligande av vad som avses med meningen ”Även andra åtgärder än de ovan nämnda som kan skada biotopen är förbjudna” under rubriken *Exempel på skadliga verksamheter och åtgärder*.

2022-04-11

Förvaltningens svar

Inom ett biotopskyddsområde är det förbjudet att bedriva verksamhet eller utföra en åtgärd som kan skada naturmiljön. I Naturvårdsverkets handbok (2012:1) om biotopskyddsområden anges att ett beslut om biotopskyddsområde ska innehålla information om att det är förbjudet att skada naturmiljön i området och exempel på verksamheter och åtgärder som kan skada naturmiljön i biotopen. Det bör också påpekas att det kan finnas fler åtgärder som kan skada biotopen än de exempel som ges i beslutet.

Vad gäller påverkan på Försvarsmaktens verksamhet hänvisas till förvaltningens svar på Försvarsmaktens yttrande.

Yttrande från Länsstyrelsen i Skåne län

Länsstyrelsen har tagit del av handlingen rörande biotopskyddsområde inom fastigheterna Silvåkra 45:1 och Silvåkra s:5 i Lunds kommun. Fastigheterna ingår i Natura 2000-områdena Krankesjön (SPA), SE0430124 och Revingefältet, SE0430113. Området är med i värdeetrakter inom Grön Infrastruktur för sandmarker, för öppna landskap med ädellövträd och för ädellövskog. Området beskrivs med en del floravärden i bevarandeplanen för Revingefältet; *Sydväst om Krankesjön, på Silvåkra gods marker, finns en restaurerad trivialare fuktäng som kallas Almen. Här finns arter som humleblomster, gulmåra, jordtistel, kråkklöver, liten blåklocka, puktörne, rödven och stagg. Området är mycket välbetat och det mesta saknar gödselpåverkan men brännässlor förekommer.* Naturskyddsenheten på Länsstyrelsen Skåne har inget att erinra mot att Lunds kommun genomför bildandet av ett biotopskyddsområde på Almen.

Förvaltningens svar

Förvaltningen tackar för information. Yttrandet föranleder ingen åtgärd.

2022-04-11

Bilaga 4. Hur man överklagar kommunens beslut

Om du vill överklaga kommunens beslut ska du skriva till Länsstyrelsen. Överklagandet ska dock skickas till lunds.kommun@lund.se eller Lunds kommun, Box 41, 221 00 LUND.

Tid för överklagande

Överklagandet ska ha kommit in till kommunen senast den [kompletteras efter beslut i kommunfullmäktige]. Om den som vill överklaga beslutet företräder det allmänna ska överklagandet dock ha kommit in tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Innehåll

Överklagandet ska vara skriftligt. I överklagandeskrivelsen ska ni ange:
vilket beslut ni överklagar, beslutets datum och ärendenummer (diarienummer),
på vilket sätt ni vill att beslutet ska ändras,
er adress, telefonnummer och eventuell e-postadress,
eventuella handlingar eller annat som stödjer er mening.

Ytterligare upplysningar

Behöver ni veta mer om hur ni ska göra kan ni ringa till kommunens medborgarcenter, telefon 046-359 50 00.